



uroš prestor

# fallen angels

**Padli angeli**

**režija** Wong Kar-Wai Hong Kong 1995

Če bi moral izbrati film, po katerem se bom spominjal letošnjega Berlinala, bi bila izbira povsem trivialna – **Padli angeli** letos res niso imeli veliko konkurence. Mračne podobe Hongkonga se bodo plazile po moji podzavesti še dolgo potem, ko bo šla berlinska flora in favna v pozabo.

**Padle angele** je na prvi pogled lahko umestiti na filmski zemljevid – to je tretja zgodba, ki bi se morala pojaviti v Kar-waijevem prejšnjem filmu **Chunking Express**; ko je končal scenarij, je Kar-Wai ugotovil, da je zgodba z Brigitte Lin predolga in je tretji del vrgel iz scenarija. Zgodba o Morilcu in njegovem Agentu (ženskega spola) pa mu je ostala v glavi, in lani jo je v treh mesecih vrgel na celuloid. Večino tega časa je porabil za čakanje na proste termine glavnih zvezd **Padlih angelov** in Cinemascope kamero (ki jih v hongkonškem z epskimi borilnimi veččinami nabitem filmskem svetu kronično primanjkuje). Wong Kar-Wai je namreč hotel film posneti v *scope* formatu in ga nato predvajati kot navaden *widescreen* – tako bi še potencial odtujeno okolje postmoderne, postindustrijskega, posthumanega in sploh post-Hongkonga. Po eksperimentiranju je s snemalcem Christopherjem Doylom ugotovil, da bi bilo to vendarle

preveč in je **Padle angele** posnel v navadnem *widescreen* formatu. To pa seveda ne pomeni, da so **Padli angeli** vizualno kaj manj fascinantni – Kar-Wai se tokrat ni omejil samo na Doylevo stanovanje (v katerem je bil posnet **Chungking Express**) in s policaji naseljen bar; Doyle je s kamero v roki poslal zasledovat glavne igralce naokrog po Hongkongu: na metro, na avtobus, v mafijaške lokale in v razsute hotele manj svetlih predelov Kowloona. Sicer pa že od časov **Days of Being Wild** (1990) vemo, da zna v Hongkongu poiskati najbolj fotogenične lokacije sploh. Širokokotni objektivni ta že tako odtujeni svet pokažejo v še bolj nenavadni luči – je sploh še treba povedati, da je Wong Kar-Wai diplomiral iz grafičnega oblikovanja?

Kljub oblikovalski diplomi pa je Wong Kar-Wai v hongkonško filmsko industrijo vstopil kot scenarist. Do svojega prvenca **As Tears Go By**, ki ga je posnel leta 1988, je pisal scenarije najrazličnejših žanrov, od romantičnih komedij do akcijskih dram. Zgodb mu ne primanjkuje – v zadnjem času piše scenarije kar sproti, med snemanji, v njegovih filmih pa je ena izmed stalnic notranji monolog. Utemeljitev uporabe tega narativnega sredstva je povsem v duhu oseb iz **Chungking Expressa** in **Padlih Angelov**: "Dandanes ljudje govorijo bolj sami s seboj kot pa z drugimi ljudmi." Govorijo res bolj malo, pa kljub temu komunicirajo. Le da so sredstva komunikacije zelo wongkarwajevska: že omenjeni poklicni morilec svoji *booking* agentki sporoči prekinitve delovnega razmerja tako, da ji v baru, v katerega zahaja, pusti kovanec in sporočilo "Pesem 1818" – na džuboksu je to komad z naslovom *Forget Him*. Lingvisti bodo najbrž zmajevali z glavo, semiotiki pa bodo ob njegovih filmih navdušeni.

Če se je **Chungking Express** vrtel okrog dveh policajev, je v **Padlih angelih** v ospredju poklicni morilec (Leon Lai Ming). Film se začne z metom kovanca – Morilec je fatalist, ki slepo zaupa svoji Agentki (Michele Reis), njenim pripravam in scenariju za izvedbo poslov. Nima zadržkov in s pištolama v roki posel cveti. Po 155 dneh poslovnega sodelovanja pa ga v prekinitve razmerja ne požene morala, temveč ženska – v nekaj, kar bi lahko bilo naklonjenost, ne pa ljubezen, se zaplete s še enim padlim angelom, peroksidno punketo Blondie (Karen Mok). Nič presenetljivega, saj Agentka svojo pod masko poslovnega sodelovanja prikrilo ljubezen do morilca prej prizna džuboksu kot pa samemu Morilcu. Ni kaj, o nekaterih stvareh lažje govoriš s stvarmi kot pa z ljudmi. Drugo narativno nit **Padlih angelov** vleče nemi Ho (Takashi Kaneshiro), ki je onemel zaradi incidenta s konzervo ananasa, ki ji je potekel rok trajanja. Ho je posloven človek, le da poslovnost razume precej po svoje: preživlja se tako, da odpira lokale – potem ko so njihovi lastniki že odšli domov; s svojimi uslugami napada nič hudega sluteče mimoidoče in jim ponuja hitro pripravljeno hrano, seksi zelenjavo in gigantske družinske sladolede. Kadar ni na delu, Ho z videokamero snema svojega očeta. Vezni člen med obema zgodbama je spet Agentka, ki stanuje v razpadajočem hotelu Hojevega očeta. Njene vodstvene sposobnosti in Morilčeva vdanost v usodo poskrbijo za pričakovan (in napovedovan) konec filma.

Ljudje odhajajo, ostanejo samo spomini. **Padle angele** preveva isti občutek nostalgije, ki ga je poln tudi **Chungking Express**. Le da je tokrat namesto vseprisotnega komada *California Dreaming* Wong Kar-Wai uporabil bolj mešano zvočno podlago. Povedano preprosto, **Padli angeli** so lep film. Ko se konča, se ti ne da zapustiti svojega sedeža in stopiti ven, v realnost (še posebej februarja, še posebej v Berlinu). In če sem že popolnoma odpisal kritiško objektivnost, lahko napišem še to, da so mi **Padli Angeli** dali nekaj tistih podob, ki jih bom nekje v podzavesti najbrž nosil celo življenje – nekaj tistega, čemur filmski kritiki rečejo sublimno. V moji verziji filmske zgodovine bi take filme lahko preštel na prste. Sem se pač rodil prepozno, da bi mi to predstavljala Ingrid Bergman na Stromboliju. In če me vprašate, kaj si predstavljam pod besedo sublimno, vam bom mogoče odgovoril, da je to zame stari lastnik razsutega hotela v Hongkongu, ki se otepa neme nadloge z videokamero. In ista nadloga nekaj prizorov kasneje, pred televizijo, gleda žive podobe svojega očeta, potem ko je ta že mrtev. •

